

ТАНЕКЕ

ISSN 0134-2266

1990

7

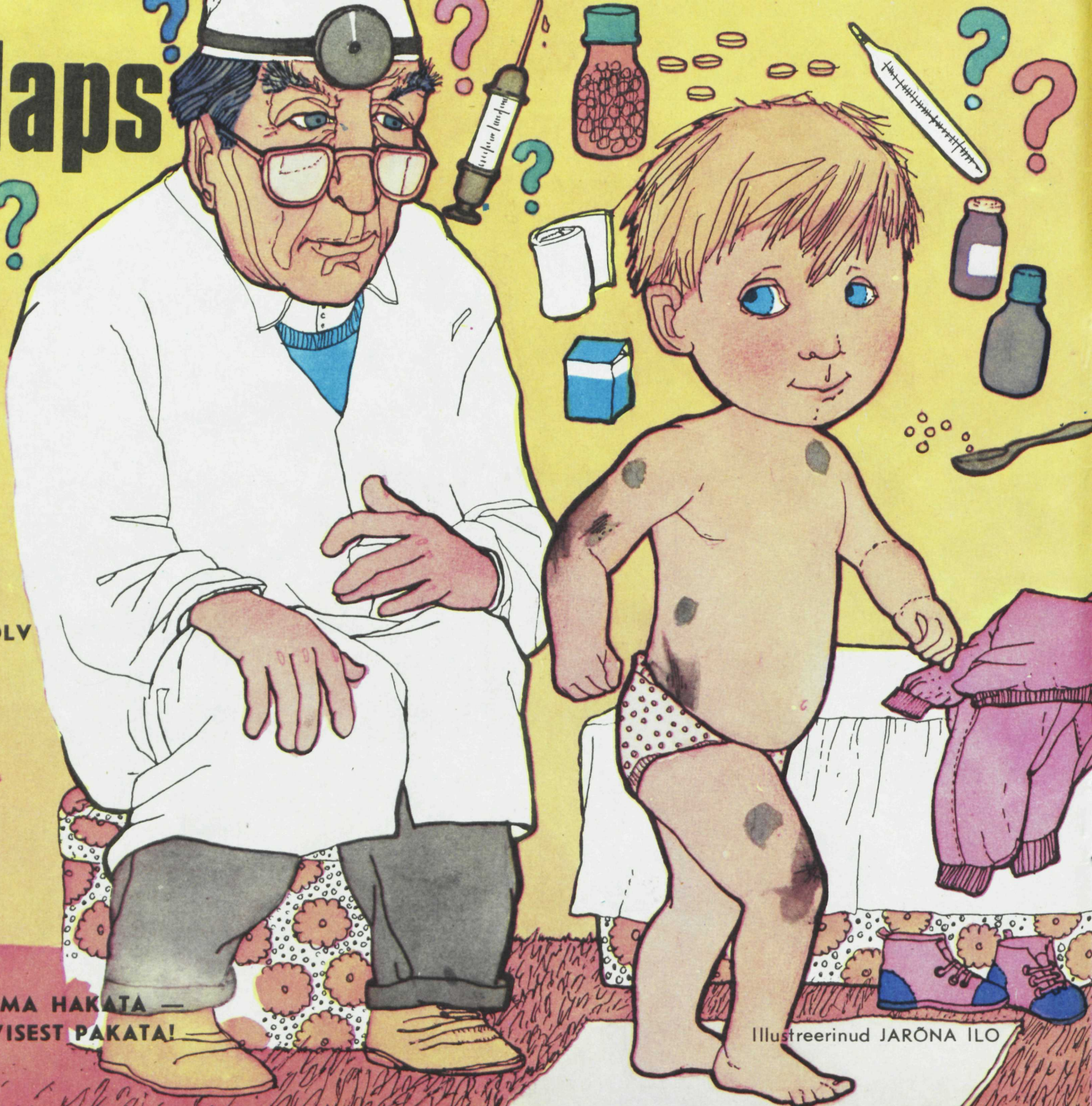
LEELO TUNGAL

Terve laps

KAKS PÖSELOHKU
JA NELITEIST MUHKU ...
ÄRA SA, TOHTER,
NÜÜD ASJATA KOHKU:
KAKS KÄRNA TEKKIS
VEEL JALGRATTASÖIDUST,
VIIS SINIST PLEKKI
JÄI JALGPALLIVÖIDUST,
MEENUTAB MARRASKIL PÖLV
VÄIKEST RONIMIST,
KÜONARNUKK —
SALAJAST ONNIKOLIMIST.

MIS TEEVAD SÖRMELE
KAKS VÄIKEST VILLI —
PAJUPILL VALMIS SAI.
MEHED EI PILLI!
EI TASU LUGEDA
KRIIME JA KRÄÄME:
NEED EI JÄÄ VIIMASEKS!
ELAME-NÄEME!
TOHTER, EI TASU JU OHKIMA HAKATA —
EKS SEE POISS ÜLENI TERVISEST PAKATA!

Illustreerinud JARŌNA ILO

Disneylandil on sünnipäev

Walt Disney nime teab päris kindlasti iga laps. Vaevalt leidub ka Eestimaal mõni jõngermann, kes teema Mikit ja Minnit ei tea. Kuid ilmselt ei ole Eestimaal palju neid, kes Walt Disney loodud imedemaal — Disneylandis — käinud oleks. Ja sellest on kahju. Aga Ameerika, kus Los Angelesi (loe: los anželesi) linna külje all see imedemaa asub, on tervelt üheksa lennutunni kaugusel . . .

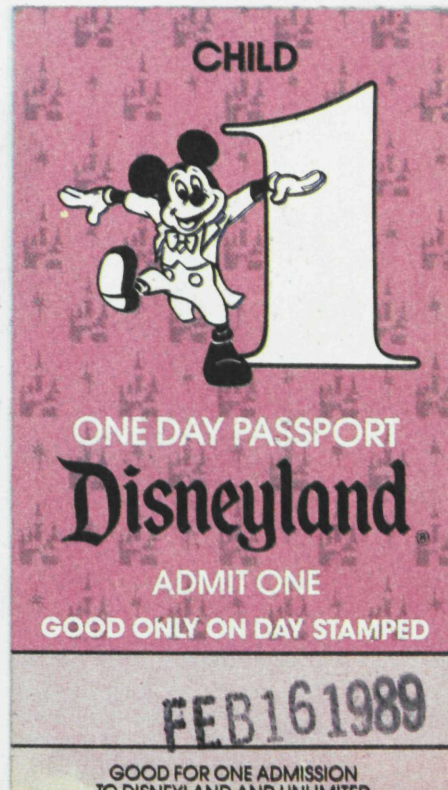
17. juulil saab täpselt 35 aastat sellest, kui Disneyland ukсед avas. Muuseas, maailmas on veel kaks peaaegu samasugust imedemaad. Üks asub Ameerika Ühendriikide teises servas Floridas, teine Jaapanis.

Kui keegi ütleb, et Disneyland on ainult laste jaoks, siis olen üsna kindel, et see inimene peab küll kole vana olema. Kõik suured inimesed, keda ma seal nägin, tundsid vaat et suuremat lõbu kui lapsed ise . . .

Et sa Disneylandis ära ei eksiks, saad koos piletiga ka kaardi. Seiklustemaa, Metsiku Lääne Maa, Fantaasiamaa, Tulevikumaa . . . Kui tahaksid kõike läbi käia (sõita, purjetada, lennata), kuluks ära mitu päeva. Seiklustemaal ootab sind laev, mis viib su läbi Aafrika, Aasia ja Amazonase metsade. Sõidad, sõidad ja äkki kerkib siinsamas paadi kõrval veest jõehobu. Kaldal oma koopa ees mõirgab tiiger, järgmise jõekää-

Pildistanud HENRY SOOVA

naku tagant ilmuvad äkki välja metsikud pärismaalased. Kõik on nii, nagu päris džunglis. Tegelikult on need kõik hoopis automaadid, aga nii hästi järele tehtud, et ega kohe seda taipagi.

Kuid kõige vahvam asi Disneylandis on «plärsu-mägi». See oli nii uus, et sissepääsemiseks tuli seal sabas seista. Silt hoiatas: Ettevaatust! Te saate märjaks! Suur kanuu sõidab mäe sees mööda kanalit. Üles ja alla, iga nurga taga ootamas uus üllatus. See sõit lõpeb meeletu kihutamisega (mis siin rääkida, peaaegu kukkumisega) koskest alla. Esimesel korral panin mina igatahes silmad kinni ja kiljusin. Ega teisedki julgemad polnud. Märjaks said kõik tööpoolest. Aga vahva oli!

Tulevikumaal võib teha lennureisi kosmoselaevaga. Ruum on nii kavalalt ehitatud, et tekib tõeline lendamise tunne. Igaks juhuks tuleb end rihmadega tooli külge kinnitada — kui juhtud lendu väga sisse elama.

Fantaasiamaa on kõige disnilikum paik. Seal on Uinuva Kaunitari loss ja võib kohata Lumivalgekest ning puunukk Pinocciot.

Kui mu käest pärast seda pikka reisi küsiti, mis mulle Ameerikas kõige rohkem meeldis, vastasin kõhklemata: DISNEYLAND.

ILLE GRÜN

KALJU SAABER

Koerlaste suvi

LAIGULINE KOER AJAS LILLERIKKAL AASAL VEELGI LAIGULISEMAT KOERLIBLIKAT TAGA. KOERUST SAI TEHTUD NII, ET KÜLL SAI VIIMAKS OLII KOERAL KEEL PIKALT VALGE VESTI PEAL JA TA ISTUS LÖÖTSUTADES MAHA. VAID ÜKS KÖRV OLII KOERUSEST KIKKIS, TEINE OLII LONTIS. KOERLIBLIKAS LASKUS TEMA LÄHEDUSES KUREKATLA ÕIEKARIKALE, LÕI PUNAMUSTAKIRJUD TIIVAD VÄLJAKUTSUVALT VALLA JA VAATAS TEISELE PARASTADES OTSA: «MIS KOER SA OLED, KUI ISEGI KOERUST EI JAKSA TEHA!»

AGA SIIS TULI AASALE KOER POISS JA KOERLIBLIKAS PIDI ÄRA LENDAMA. SEST KOERLIBLIKAS EI KARDA KOERA, KÜLL AGA LIBLIKA-VÖRGUGA KOERA POISSI. KOER POISS ARMASTAB TEISI NÕÖP-NÕELAGA TORGATA JA SIIS ON SUVI IGAVESEKS LÄBI.

Illustreerinud VIIVE NOOR

Kass,

INGE TRIKKEL

Kõik kassid on kanged omapead kõndijad.

Mimmi oli ka üks niisugune kass. Ta oli omapead kõndimise üle nii uhke, et mitte ei saanud muidu,

kui pidi sellest Kõõrdsilm-Kanale teatama.

«Kaak-kaak-kaak-kaak! Jaa-ah!» oli kana nõus. Aga rohkem polnud tal aega kuulata, pidi munele minema.

«Noh,» mõtles Mimmi, «kaua see

töö tal ikka aega võtab, küll tuleb tagasi ja kuulab mu jutu ära.» Noh, ikka selle jutu, et tema, Mimmi, on kass, kel pole kedagi teist vaja, saab ise endaga hakkama. Mis teised kassid? Pole tema seltskond!

Arad vanemad

TÖNU SEERO

«EKS JU, MEES JA NAINE EI LÄHE LAHKU!» KÜSIS LIISI VANEMATELT.

«VAHEL LÄHEVAD KÜLL,» ARVAS EMA.

«MIKS!»

«IGASUGUSEID ASJU ON, MILLE PÄRAST,» KOHMAS ISA. «IGAÜHEL OMAD PÕHJUSED.»

«AGA KUI MEES JA NAINE TEINETEIST ARMASTAVAD, SIIS NAD KÜLL LAHKU EI LÄHE,» LOHUTAS NÜÜD EMA.

LIISI SAI SELLEST ARU JA NOOGUTAS.

«AGA KAS TEIE ARMASTATE TEINETEIST!» KÜSIS TA JÄRSKU MURELIKULT.

ISA JA EMA VAATASID HÄBELIKULT MAHA JA TEGID TEIST JUTTU. NAD HAKKASID ARUTAMA, KAS TASUB LAUPÄEVAL LOOMAAEDA MINNA. «TASUB KÜLL,» JÕUDSID NAD LÕPUKS JÄRELDUSELE JA LIISI VÖIS NÜÜD RAHULIKULT ÕUE MINNA.

«TEAD,» TEATAS TA HOOVIS OMA SÕBRATARILE, «MINU EMME JA ISSI EI LÄHE LAHKU, SEST NAD ARMASTAVAD TEINETEIST.» SIIS MÕTLES TA NATUKE JA LISAS NUKRALT: «KAHJU ON AINULT SELLEST, ET NAD SEDA ÕELDA EI JULGE.»

kes tahtis üksi olla

Mis õueelanikud!

Vilistab nende peale!

Iga kord, kui Mimmi õue peal tiiru ära tegi, rääkis ta sellest ka Kõõrdsilm-Kanale.

«Kuule,» ütles kana ühel päeval, «kui oled üksi, siis ole! Mis sa

alailma sest minule kiitmas käid!» Midagi seesugust polnud Mimmi veel kuulnud. Värisema hakkas vaeseke. Kellele ta nüüd veel oma suurest üksiolekust räägib!! Käis paar tiiru ümber toa ja lauda, otsis, vaatas ringi. Polnud kedagi. Vares

kõrgel, kajak kaugel, kanal ilm- lõpmata oma munaga tegemist. Tuligi üksi jääda.

Nii harjumata asi, kui sellest kellegi rääkida ei saa. Ja nii igav.

Kull ja pääsukesed

ENO RAUD

ÜKSKORD LENDAS KULL OTSE ÜLE JÄRVE, METSAPOOLSELT KALDALT KÜLAPOOLSELE KALDALE. SEDA TEGI TA AGA VALESTI, SEST KÜLAS, MAJADE PÕÕNINGUTEL JA LAKKADES, ELAS PALJU VAPRAID JA JULGEID PÄXSUKESI. KUI PÄXSUKESED KULLI MÄRKASID, TÖID NAD SEDAMAID KUULDAVALE ÄREVA SÕJAKISA NING SÕOSTSID ÜHESKOOS KUTSUMATA KÜLALISELE KALLALE. NÜÜD HAKKAS KULL PÄXSUKESTE EKSITAMISEKS ÕHUS JÄRSULT EDASI-TAGASI LENDAMA. SELLEST AGA MUUTUS PÄXSUKESTE SÕJAKISA VEELGI ÄGEDAMAKS NING KULLI ÜMBRITSEV LINNUPARV AINA KASVAS. LÕPUKS EI MÕISTNUD KULL MUUD TEHA, KUI LENDAS VAHVATE PÄXSUKESTE EEST TAGASI ÜLE JÄRVE.

Peegeldus järves

ENO RAUD

KUI TAEVAS ON TUME, SIIS ON TUME KA JÄRV. KUI AGA TAEVAS HELEDAKS MUUTUB, HAKKAB HELENDUMA JÄRVGI. MUIDUGI TULEB SEE SELLEST, ET TAEVAS JÄRVES VASTU PEEGELDUB. JA ÕHTUTI, KUI TAEVAS PAISTAB KUU, ILMUB KUU KA JÄRVE. TAEVAKUUL JA JÄRVEKUUL ON AGA SEE VAHE, ET TAEVAKUU PAISTAB ÜLEVALT ALLA, JÄRVEKUU AGA ALTPOOLT ÜLESPOOLE.

Laps ja maasikad

JÄRVE ÄÄRES ON MITU HEAD MAASIKAKOHTA. ÜKSKORD MA NÄGIN, KUIDAS LAPS KÄIS MAASIKOID SÕÖMAS. TA SÕI NII PALJU MAASIKOID, ET TAL SUU MAASIKATEST PÄRIS MUSTAKS VÕI TÄPSEMALT ÕELDES PÄRIS PUNASEKS MUUTUS. KUID VESI OLI JU SIINSAMAS. LAPS ASTUS JÄRVE KALDALE JA HAKKAS NÄGU PESEMA. VARSTI OLI TA NÄGU LAUSA SÄRAVALT PUHAS. MITTE KEEGI POLEKS OSANUD ARVATA, ET SEESAMA LAPS ALLES NATUKESE AJA EEST MAITSVAD JA MAHLASEID METSMAASIKOID SÕI.

Illustreerinud HELDUR LARETEI

Kalad löövad lupsu

MÕNIKORD, ERITI ÖHTU EEL, HÜPPAVAD KALAD JÄRVEST ÜLES ÕHKU JA LANGEVAD SIIS JÄLLE VETTE TAGASI. KUI INIMESED SEDA NÄEVAD, ÜTLEVAD NAD, ET KALAD LÖÖVAD LUPSU.

NÕ MIS SEAL IKKA, LAS KALAD LÜÜA PEALEST LUPSU, KUI TÄHTSAD. VAADAKU AINULT ETTE, ET NAD JÄRVEST PÄRISILT MINEMA EI HÜPPAKS. NII VÕIKS JU JÄRV KALADEST TÜHJAKS SAADA. JA SIIS OLEKS JÄRVEELU IGAV, SEST POLEKS MITTE KEDAGI, KES LUPSU LÖÖKS.

Juulikuud kutsutakse rahvasuus heinakuuks. Tähtsaim töö juulis on heinategu ja seepärast on kuu tähtpäevad seotud heinaga. Väandra kandis on juulit kutsutud ka obusenoogutuse kuuks. Nimetus vihjab sellele, et sel ajal on palju kiine ja et neid eemale peletada, noogutab hobune tihti pead.

2. juuli on heinamaarjapäev. Nüüdsest peale jäävat heinal kasv kinni ja on paras aeg hein tööga alustada.

10. juuli — seitsmevennapäev — on tähtis päev. Selle päeva ilm jäävat kestma seitsmeks nädalaks.

25. juuli on jaagupipäev. Vikat varna ja sirp kätte — nii ütles vanarahvas jaagupipäeva kohta. Selleks ajaks pidi hein vähemalt niidetud kui mitte päris valmis olema. Järgmise tööna võeti ette rukkilõikus. Sel päeval oli ka kombeks esimest korda värsket alavilja võtta ning keeta.

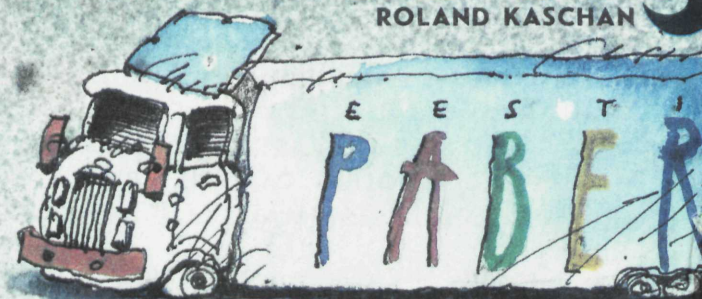
Metssiga Fulton sõi põllul hommikust. Mullas tuhnides neelas ta kartuli kartuli järel. Seejuures sukeldus ta üleni oma unistustesse. Fulton unistas kolme mastiga purjelaevast. Purjelaeva teise ja kolmanda masti vahel pidi olema suur kartuliladu. Selle all aga sigade ajaloomuseum. Niiviisi unistades Fulton muudkui sõi ja sõi ega märganudki, kuidas tema ümber oli järsku pimedaks läinud. Lisaks sellele oli Fultonil ebamugav tunne, nagu rõhuksid tema selga tuhat kolmsada kanamuna. Ta ei suutnud enam paigalt liikuda. Ei edasi ega tagasi. Fulton kergitas pead ja märkas, et need asjad, mis teda rõhuvad, pole kanamunad, vaid kartulid. Ta oli end lihtsalt kartulikuhja sisse söönud.

Fulton püüdis liikuda lääne suunas, kuid asjatult. Niisamuti takistasid kartulid tema teed edelasse ja kagusse. Fulton läks ähmi täis. Ta ei osanud teha midagi muud kui appi hüüda.

Parajasti sõitis sealt mööda papikaupmees papiautoga. Auto küljele oli maalitud: «Eesti Paber». Papiauto juht kuulas nii öösel kui päeval väikesest magnetofonist kõrvaklappide kaudu valju muusikat, seepärast kuulis ta veidi halvasti. Kurdu — nii hüüdsid teda sõbrad. Tema pärisnimi oli hoopis Aksel. Fulton muudkui pasundas kartulikuhja alt: «Appi!... App... ii... ii!» Aksel aga kuulis, et keegi hüüab: «Pappi!... Papp... ii... ii!» Kuna papimüümine oli tema elukutse, siis pidas ta auto kinni ja ronis välja uurima, kellel pappi vaja on. Aksel vaatas ringi ega näinud kedagi või midagi peale kartulikuhja. Aga hääl kuulus tulevat just kuhja poolt ja sinna Aksel sammud seadiski.

Metssiga

ROLAND KASCHAN

Ta oli veidi imestunud, et milleks kartulitel järsku pappi vaja on. Ta töötas papifirmas üle kümne aasta, kuid seni

Ja Fulton

Illustreerinud HILLAR METS

polnud kartulid veel kunagi pappi soovitud. Jõudnud kuhjale lähemale, sai Aksel aru, et hääl tuleb kuhja alt ja hüü-

takse «Appi!», aga mitte «Pappi!».

«Mis viga?» küsis Aksel.

«Ma olen siin all ega saa enam kartulite vahelt välja.» kurtis Fulton.

«Mhm.» vastas Aksel. «Aga miks su hääl nii rögisev on?»

«See tuleb sellest, et ma olen siga. Täpselt metsiga.» täpsustas Fulton. Ja jätkas: «Minu nimi on Fulton. Hellitavalt Fully. Ole hea vend ja aita mind välja.»

Aksel ronis kuhja otsa ja hakkas umbkaudu sealt, kust metssea hääl tuli, kartuleid kõrvale loopima. Mugulad olid porised ja Aksel torises omaette: «Ole hea vend ja aita... Oh, seda reede õhtut küll!... Kõigele lisaks tuleb veel metsseale vennaks olla... Fulton... hellitavalt Fully,» pobises ta edasi.

«Aksel... hellitavalt Aki!» turgatas Akslile järsku pähe ja ta nägu tõmbus naerule.

Varsti hakkasid Fultoni kihvad ning silmad kuhjast välja paistma, ja mõne minuti pärast oli Fulton kartulite alt vabastatud.

Aksel ja Fulton otsustasid seda sündmust tähistada teeäärses kohvikus, kus nad jõid ära kaks kannu kohvi ja sõid ära hulga sarvesaiu. Aksel rääkis tööst papivabrikus. Fultonit hakkas asi huvitama. Järgmisel päeval läks ta papivabrikusse tööd vaatama.

Paljud inimesed soovisid osta sellist aukudega pappi, mis näeb välja nagu sõel, ühesõnaga sõelpappi. Ja Fultoni suurepärased kihvad olid justkui loodud papisse auke tegema.

Mõne aja pärast sai ta papivabrikus sõelpapi meistriks ja töötab samal kohal tänapäevani.

Kaaren Kaarel teab, et juulikuus meeldib maiasmokkadel aias ringi vaadata. Valmima hakkavad nii maasikad kui vaarikad

Vaarikat kasvatatakse palju Euroopas, Aasias ja Põhja-Ameerikas. Vaarikat hakkasid aias kasvatama juba vanad roomlased. Eestimaale jõudis vaarikas üle saja aasta tagasi. Vaarika varfest ja lehtedest keedetakse raviteed. Nii et sellest taimest jäävad kasutamata vaid juured.

Illustreerinud HILLAR METS

ostukärsid suurtes poodides hakati kõigepealt kasutama Ameerika Ühendriikides 1937. aastal. Üks kaupmees märkas, et inimestel on raske ühe kaubariivi juurest teise juurde käia, pakid käes. Esimesed ostukärsid valmistas ta vanadest telgitoolidest, millele pani rattad alla.

kleeplint saab tänavu 65-aastaseks. Kõigepealt kasutati kleeplinti Ameerika Ühendriikides autovärvimise töökodades. Kui auto taheti värvida mitme värviga, kaeti muud osad kleepribaga kinni ja üht osa värviti. 1930. aastal valmistati kleeplint juba tselluloosist. Kleeplinti hakati kutsuma šotlaseks. Šotlasi tuntakse kogu maailmas kokkuvõtteks, isegi kitside inimestena. Kleeplindile pandi liimi ainult servadesse, et see paremini lahti tuleks. Ekslikult arvati, et liimi on vaid servades kokkuvõtte tõttu ja nii saigi kleeplint endale hüüdnime — šotlane.

Elanikud rohelises majas

Elasid kord paksus metsas väikse maja juures põllul kaks kapsaussi. Ühe nimi oli Näri, teisel Õgi. Nad elasid väga sõbralikult nagu kaks venda. Nende ema oli olnud nagu ingel ja juba ammu lennanud ära taevasse. Kapsaussid olid vaeslapsed, aga ega nad igatsenud muud, kui et kapsas oleks suurem ja lehti rohkem.

Ühel päeval lõigati kapsas varre otsast maha ja viidi kauplusse. Keegi naine ostis kapsa ära. Kodus lõikas ta kapsa pooleks ja ussid tulid välja. Nad olid helerohelised, paksud ja naeratasid lahkelt inimesele. Perenaine sai kurjaks. «Need elukad tuleb maha lüüa!» karjus ta. Näri ja Õgi tegid nii kurvad näod pähe, et naise süda läks haledaks. Ta pani ussikesed oma kapsaaeda elama. Ta lubas neil kõik kapsad ära süüa. Ussid elasid kaua õnnelikult ning neil oli palju lapsi.

VIIVIKA LÕHELAIU, Kolga 9-kl. Kooli 4.kl. õpilane

Vaidlus

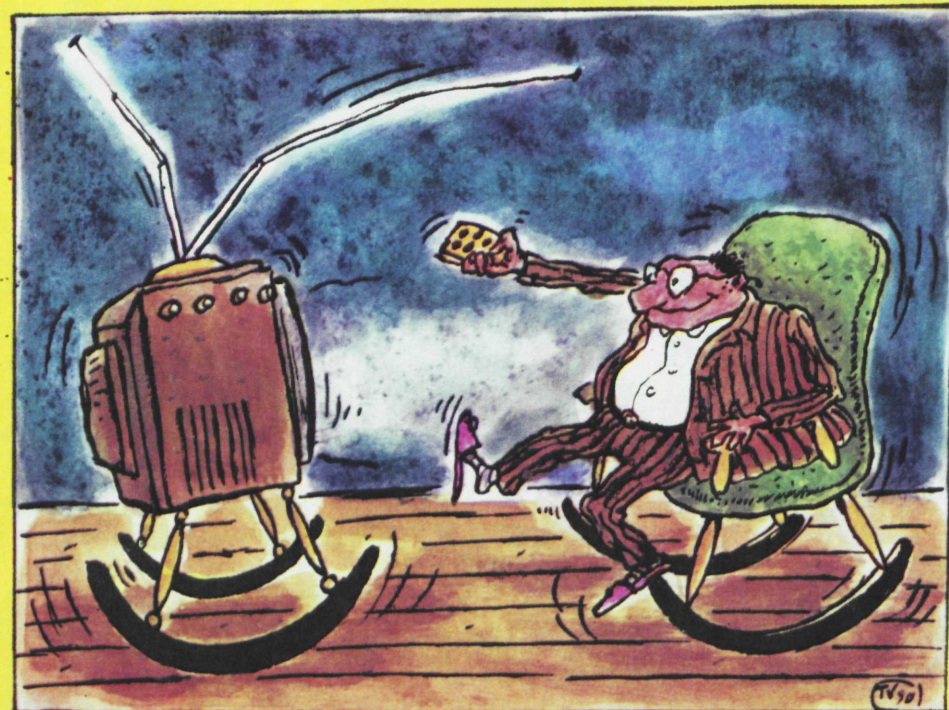
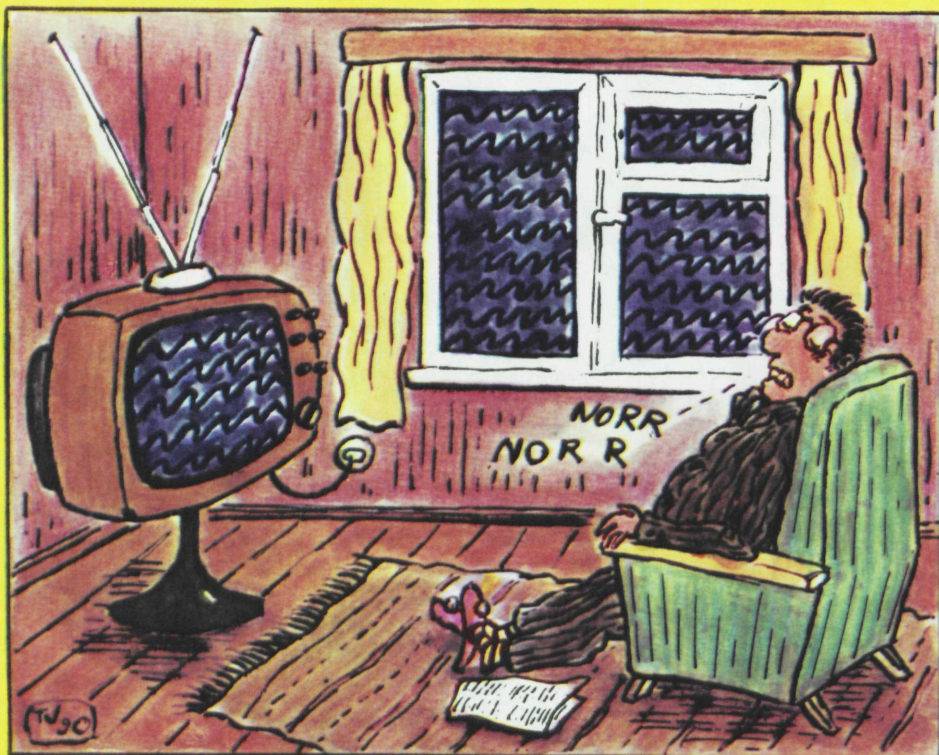
Kord leidis kirju kana tera. Must ja valge kana tormasid kirju juurde ja palusid: «Kuule, anna see tera meile!» Valge ütles: «Ei, mulle!» Must kaagutas, kuidas kõri võttis: «Parem mulle!» Kanad tülitsevad hulk aega. Äkki tuli kukk. «Mis tüli see siin on?» küsis kukk. «Me ei oska tera jagada,» lausuvad kanad. Kukk ütles: «Kes esimesena aiale jõuab lennata, see saab tera endale.» Kirju kana mõtles: «Lendan kõige kiiremini, tera jääb mulle.» Nii jäigi.

MARIA SEPP,
Ruhnu 9-kl. Kooli
2. kl. õpilane

Kassipojad

Meil on kass nimega Liisi. See kass toodi meile isa sünnipäevaks samal kuul, kui minagi sündisin. Liisi on musta värvi ja ta ootas poegi. Ma käisin iga päev vanaema juures, sest ma tahtsin teada, kas pojad on juba sündinud. Ühel päeval ma mõtlesin: täna vist tulid kassil pojad. Läksin vanaema juurde ja näe, olidki pojad sündinud.

EVELIN LAULIK,
Hulja Lasteaed-Algkooli
3. kl. õpilane

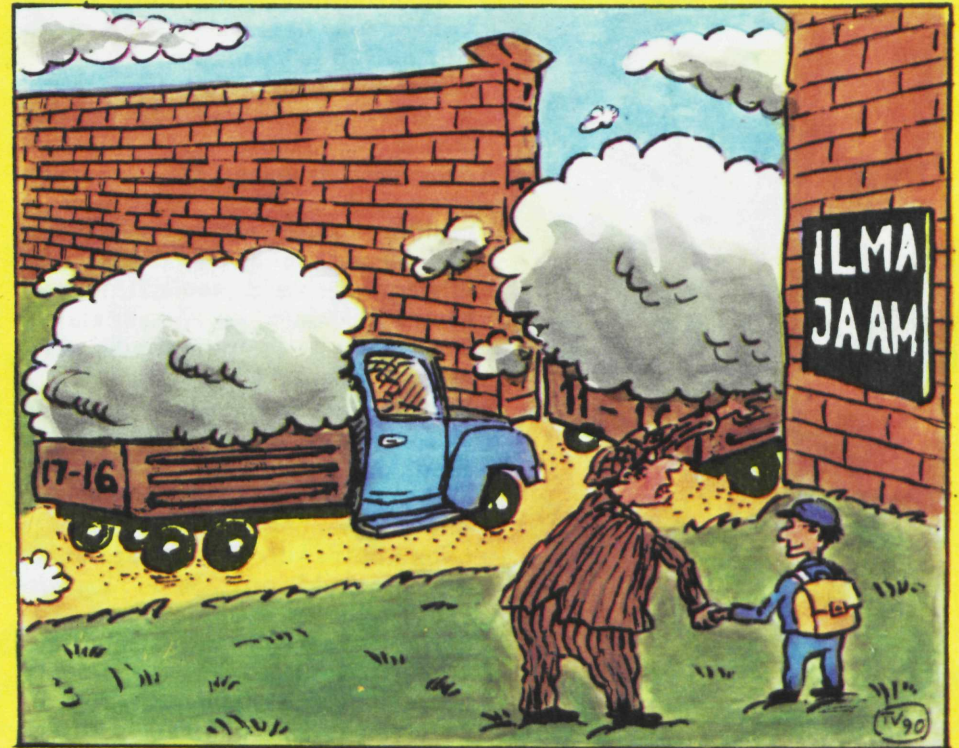
Karu Tümpjalg ja karu Tasajalg

Elas kord metsas üks karu Tümpjalg. Tema naabruses elas aga karu Tasajalg. Nimed on neil sellepärast niisugused, et üks astus kõvasti, teine tasa. Ühel heal päeval nad kohtusid. Mõlemad olid metsas jalutamas käinud ja mõlemad olid leidnud suure marjakorvi. Aga õnnetuseks oli see üks ja seesama korv. Karud ei osanud lugeda ja seepärast läksid nad kohtuniku juurde. Läksid ja läksid ja korraga jäid nad lõksu, mille küla jahimehed olid sinna pannud. Kui mets sellest teada sai, muutus mets kurvaks. Sellest ajast peale on maailmas kurbus ja mure. Aga too mets sai endale nimeks Kurbusemets.

LENAR LÖHMUS, Luunja Keskkooli 3.a kl. õpilane

Joonistanud TARMO VAARMETS

Käokann.

Pildistanud VAHUR TOMBERG

Käo-liidet esineb Eestimaa taimenimetustes üsna sageli — seda kohta me tervelt kaheksa perekonna taimedel. Peale selle esineb liidet «käo» ka mitmete taimede rahvapärastes nimetustes. Võib päris kindlalt öelda, et kägu on olnud ristiemaks kõige suuremale arvule meie taimedest. Järgnevad kass, koer ja kurg, kes nimetavad ära viis taimeperekonda.

Mida kõike pole kägu taimedelt saanud? Keele ja päkad, kingad ning kannused, kübara ja põlle, kannid ja raamatud, kulla-karra veel pealekauba.

Peale varakevadist käopäcka võib looduses järgmisena kohtuda käokanniga. Jaanipäeva paiku ehivad veel niitmata luhahainamaid ning niiskemaid puisniite õrnad, narmastunud kroonlehtedega roosaõielised käokannid. Käokanni peetakse sageli ekslikult tõrvalilleks, mille kasvukohaks on hoopiski kuivad liivased nõlvad ja metsaservad.

Juulist septembrini võib teeservadel ja kraavipervedel silmata kollaseõielist käokannust. Seda peetakse mürgiseks taimeks. Käokannus on ebameeldiva lõhna ja maitsega, mistõttu loomad seda ei söö. Värsked taimed peletavad koguni oma lõhnaga kärkseid eemale. Nii et, kaunis lillekimp ja kärksepeletaja üheaegselt — igatpidi sobilik suvisesse kodusse.

Käokuld on silmapaistev eredate sidrunkollaste õitega taim. Väiksed õied on koondunud kuni mõnekümneõielisesse tihedasse õisikusse. Käokulda esineb peamiselt Kagu- ja Lõuna-Eestis kuivadel liivastel kinkudel. Käokuld on võetud looduskaitse alla, et vältida tema ärakorjamist-kaevamist ravim- ning dekoratiivtaimena.

Meie kaheksateistkümnest orhideeperekonnast on kolm käonimelised: käokeel, käopõll ja käoraamat.

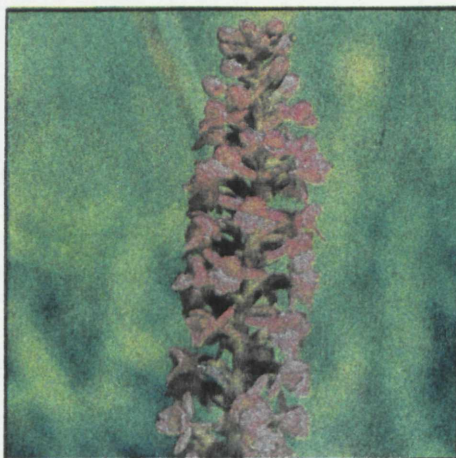

Käokannus.

Pildistanud LEMMI JÕE.

Käokeel.

Lõhnava käoraamat.

Pildistanud OLAV ŠMEIDT

Suur käopõll.

Kõik meie orhideed kuuluvad looduskaitse alla.

Käokeeled (kahelehine ja rohekas) on rahva hulgas tuntud rohkem ööviulitena. Nende tagasihoidlikud valged õied lõhnavad suveõöl meeldivalt.

Käopõlled on orhideedest ühed tagasihoidlikumad. Suure käopõlle kahe munaja lehe kohal kõrgub ligi poolemeetrine vars, mille ülamine pool kannab rohekaid väikesi õisi. Suurt käopõlle võib kohata nii soostunud niidul, puisniidul kui ka erinevates metsades. Kõige haruldasem käolill Eestimaal kuulub

käoraamatute perekonda. Lõhnava käoraamatu kasvukohti on Eestis kindlalt teada vaid kümmekond. Lõhnava käoraamat kasvab lubjarikastes allikasoodes ja soistel niitudel. Tema väikesed roosakad õied asuvad tihedas õisikus ja nende lõhn meenutab vaniljet. Harilik käoraamat on Lääne-Eesti niiskematel ja soostunud aladel paiguti üsna tavaline taim. Käoraamat kasvab oma perekonnakaaslastest veidi kõrgemaks, kuid õied on samuti roosad. Ka hariliku käoraamatu õied lõhnavad meeldivalt.

LEMMI JÕE

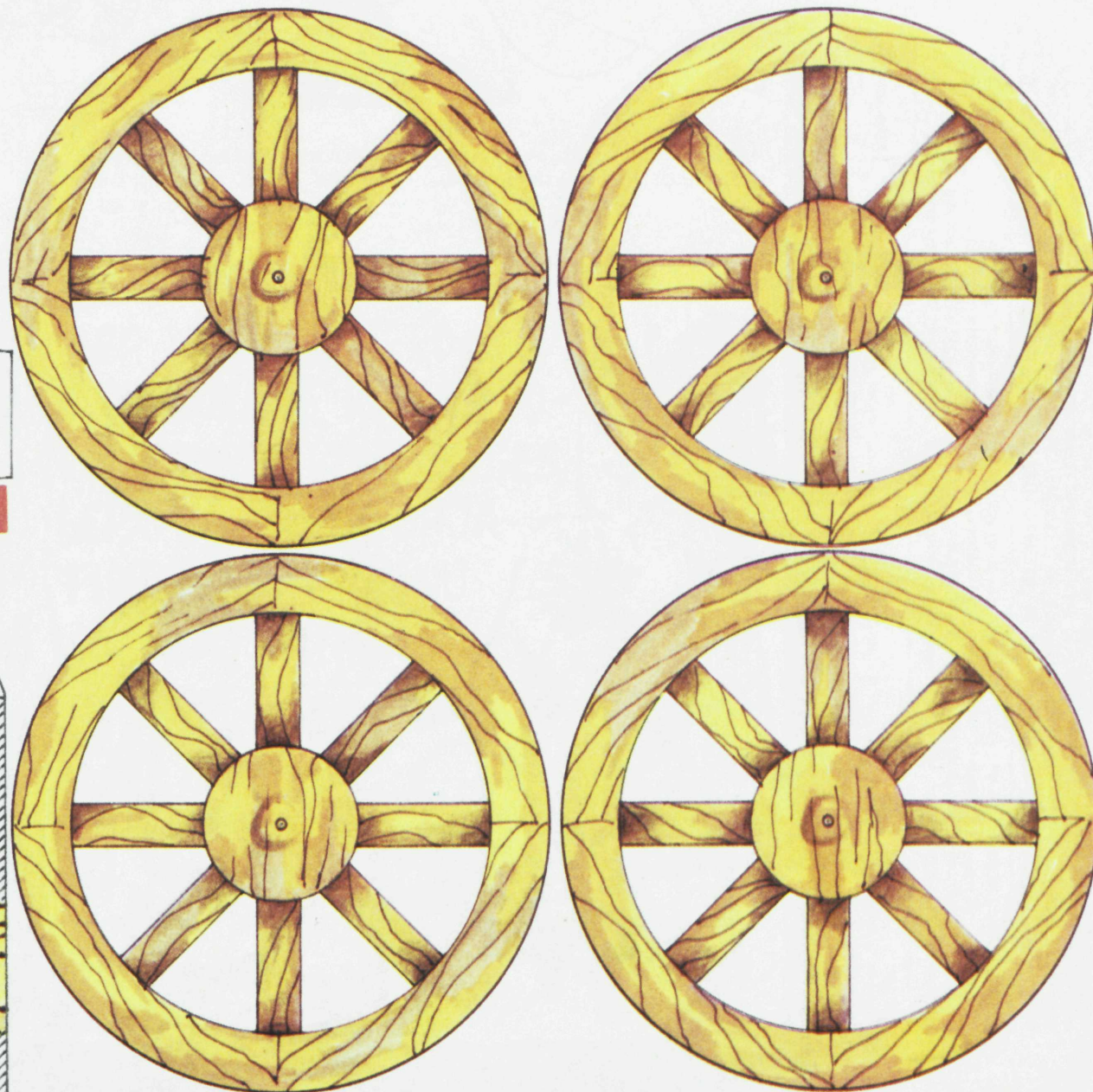
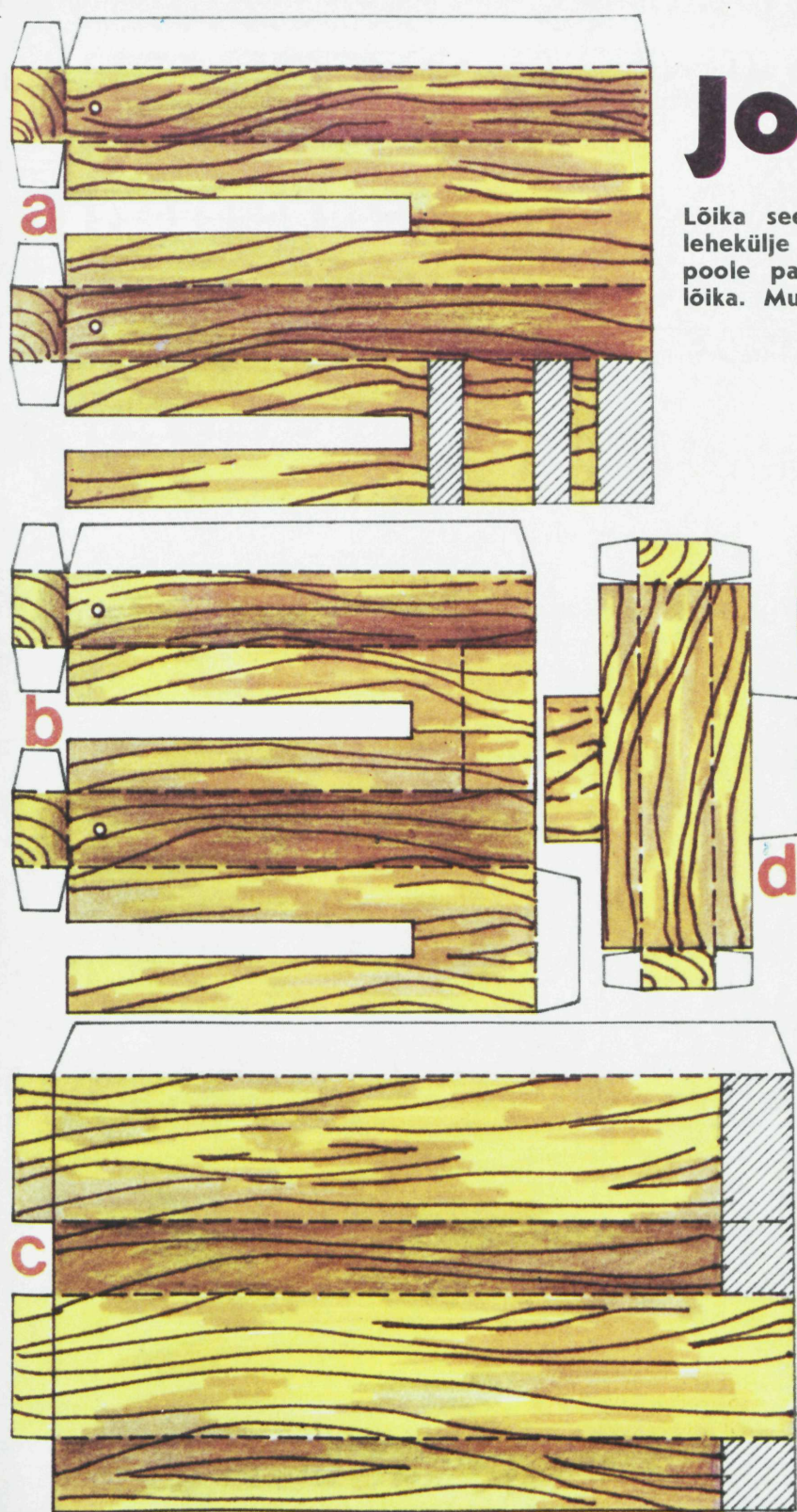
KÄO LILLED

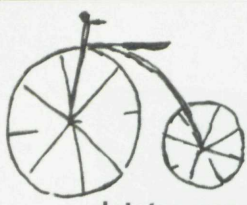
Jooksumasin

Joonistanud HELI VEIGEL

Lõika see jalgratta eelkäija sulle meeldiva lehekülje poolt välja. Rattad liimi kahele poole pappkettaid, kodaravaheleid ära välja lõika. Murra ja liimi kokku ülejäänud osad.

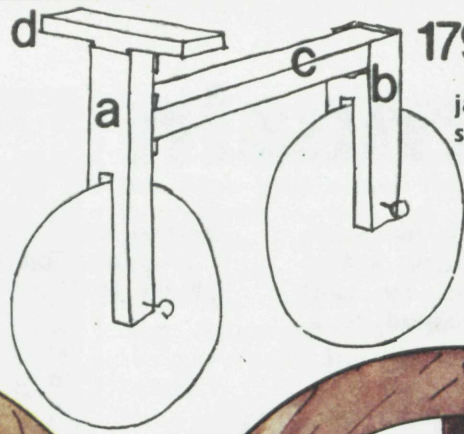
Seejärel liimi esikahvli(a) külge raam(c). Selle teise otsa külge kinnita tagakahvel(b). Esikahvlile liimi ristid juhtraud(d).

1801

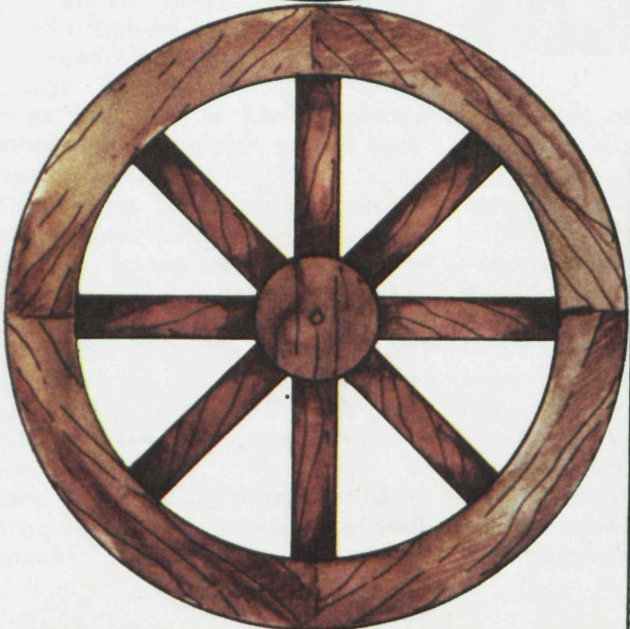
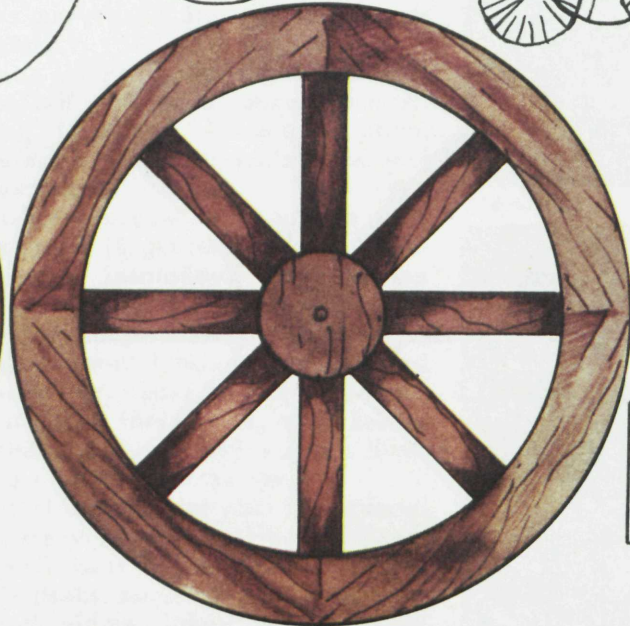
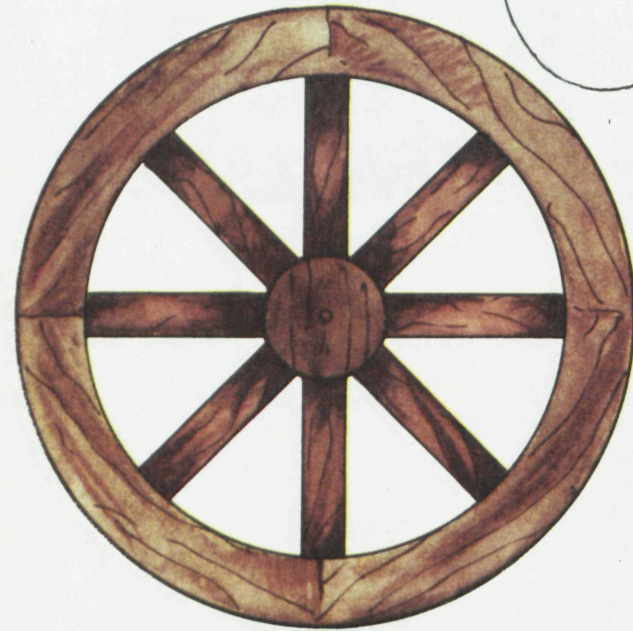
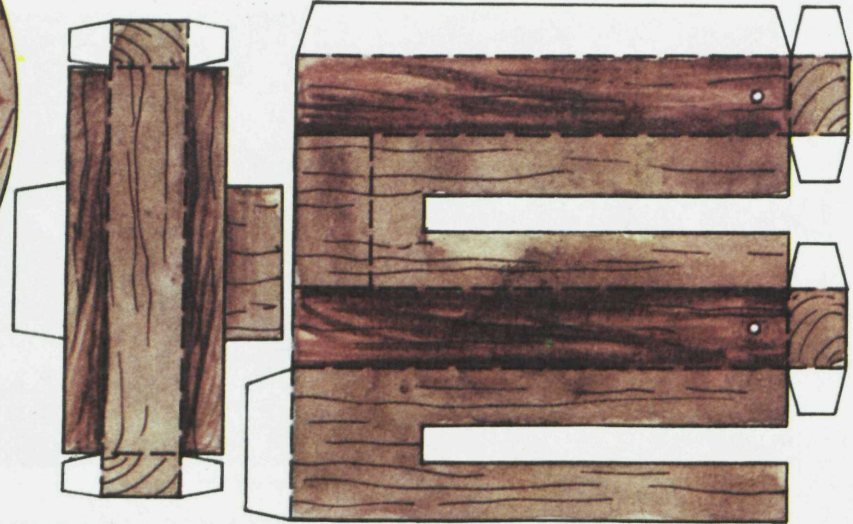
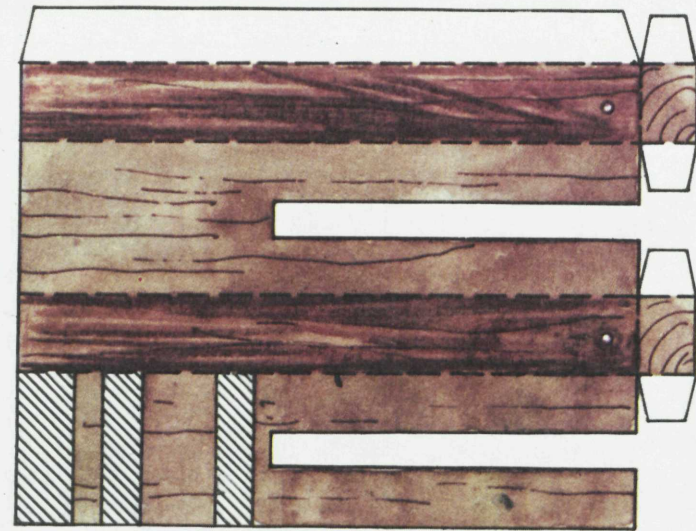
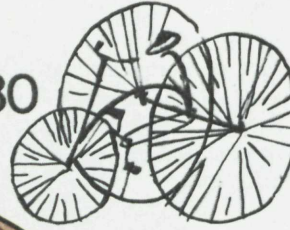
leiutas vene talupoeg
Artamonov esimese
pedaalidega jalgratta

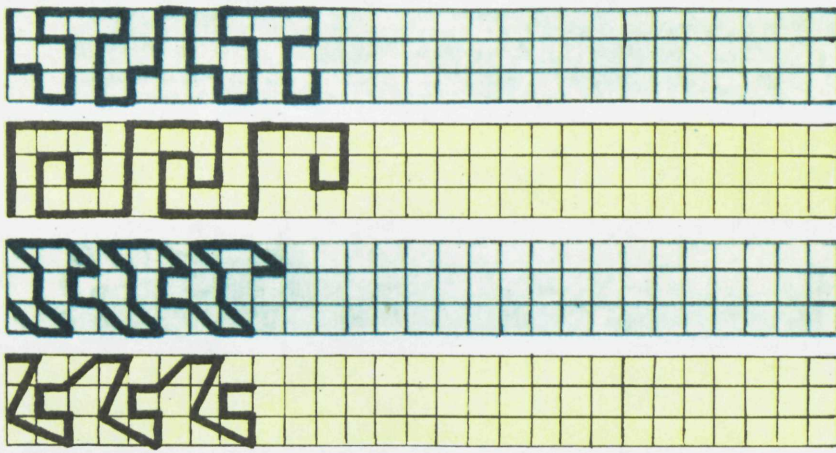

1790

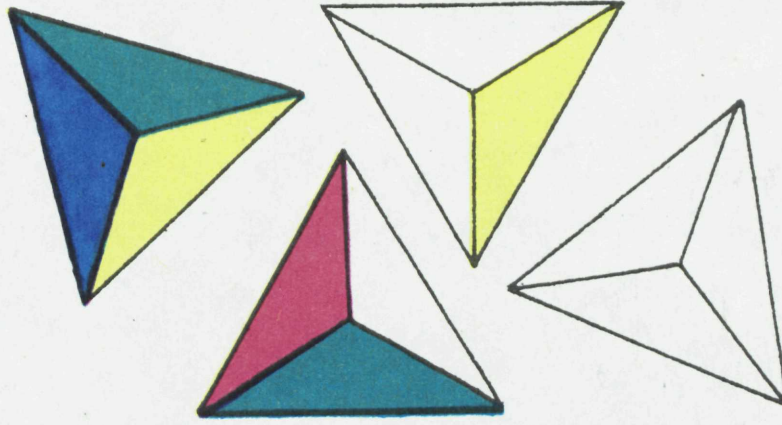
aastal leiutas prantslane de Sivrac
jalgadega edasitõugatava jooksumä-
sina.

1880

JOONISTA 4 MÜSTRIT LÖPUNI.

KOHVIKOORE PAKK ON JOONISTATUD PEALTYAATES 4 KORDA. VÄRVI KÕIK TAHUD JUHUL, KUI NÄHTAMATU ALUSTAHK ON IGA KORD ISE VÄRVI.

MILLISED MARJAD MAITSEVAD KATILE JA MILLISED PUTUKAD MEELDIVAD KARLALE!

MINULE MAITSEVAD
SISIKAD, MUTIKAD,
MUSRAKAD, LILVI-
KAD, MUURIKAD,
JÕHLUKAD, VAANI-
KAD JA MAALAKAD.

AGA MULLE MEELDIVAD
ROHUJALGNE, KÕRVAKOO-
RIK, MAIUSS, KÕVAKÄRBES,
LEPAPÕRNIKAS, SAJA-
TIRTS, PORITRIINU
JA KAPSAHARK!

Lasteajakiri «Täheke» nr. 7. 1990. Ajakiri asutatud jaanuaris 1960. Ilmub kord kuus. EKP Kesk-
komitee Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn 200 109, Pärnu mnt. 67-a. Toimetus käsikirju ei
tagasta.

Kolleegium: E. Haamer, R. Järvi, E. Mard, H. Mänd, K. Pejus, H. Rattiste, V. Variksaar.
Telefonid: peatoimetaja E. Mard 681-495, vastutav sekretär V. Variksaar 681-497, vanemtoimetaja
J. Rannap 681-497, kunstiline toimetaja J. Tammsaar 681-400, toimetaja E. Allikmaa
681-538, tehniline toimetaja A. Lill 681-496, sekretär-masinakirjutaja A. Kuuskemaa 681-400.

Laduda antud 31. 05. 1990. Trükkida antud 20. 06. 1990. Trükiarv 67 000. Ofsetpaber nr. 1.
60x90/8. Trükipoognaid 2. Arvestuspoognaid 2,94. Tingväärtimiseid 8,0. Tellimise nr.
2461. EKP Keskkomitee Kirjastuse trükkikode, Tallinn 200 090, Pärnu mnt. 67-a.

Joonistanud KURTI VOOL

Esikaanel HELDUR LARETEI joonistus.

Детский журнал «Тäheke» («Звездочка»). На эстонс-
ком языке. Выходит один раз в месяц. Типография
Издательства ЦК КП Эстонии, Таллинн, 200090, Пярну
маantee, 67-а. Адрес редакции: ЭССР Таллинн, 200 107,
Пярну маantee, 67-а. Цена 40 коп. Объем 2 печ. листа
Тираж 67 000. Заказ 2461.

MARJAPILT

AINO PERVIK

Illustreerinud REGINA LUKK

ESIMESEKS TULEVAD MEELDE IKKA PUNASED MARJAD. MAASIKAS ON PUNANE. VAARIKAS ON PUNANE. SINIKAS ON SININE MARI. MURAKAS ON KOLLANE MARI. TOOMINGAMARI ON PÄRIS MUST. MARJAVARTE KESKEL ON PILDI PEAL PÄVAARIKAS. TEMA ELAB METSAS JA AITAB MARJADEL KASVADA.